

Hágók a Tátrában

– túrabeszámoló –

Lengyelország és Szlovákia Schengeni övezethez való csatlakozásával mindenhol átjárhatóvá vált a Tátra főgerince, mely hosszú szakaszon határt képez a két ország között. Ez olyan útvonalak bejárását teszi lehetővé, amelyek eddig kevésbé voltak elérhetők, mivel a településektől és a turistaházaktól távol fekszenek, és eddig az országhatár miatt csak arra lehetett visszajönni, amerre mentünk.

A Schengeni csatlakozás előtt – 1999 óta – csupán a Tengerszem csúcson volt egy határátlépési pont. Hasonlót terveztek létesíteni a – Nyugati-Tátrában – a Gáspár-csúcson, a Tomanowa-hágónál és a Wołowiec-nél is, de ezek sosem valósultak meg. A Schengeni-csatlakozással pedig az idő okafogyottá tette ezeket.

A főgerinc Magas-Tátrához tartozó szakaszán az alábbi átkelőhelyek érhetők el különösebb technikai nehézségek nélkül:

- Liliom-hágó (1952 m): Csendes-völgy ↔ Gašienica-völgy
- Sima-hágó (1994 m): Csendes-völgy ↔ Lengyel-öt-tó völgye
- Chałubiński-kapu (2022 m): Szmrecsini-völgy ↔ Halas-tavi-völgy
- Vadorzó-hágó (2307 m): Menguszfalvi-völgy ↔ Halas-tavi-völgy

Az utóbbi három hágón való átkelést tűztük ki célul. A túraútvonalat elsősorban a közlekedési- és szállás-lehetőségek határozták meg.

Az október huszonharmadiki négy napos hétvégén 16-an öt autóval utaztunk a Tátrába. Autóinkat a túra végpontjának közelében, a Csorba-tónál, a Hotel Patria parkolójában hagytuk. Innen a villamossal Ótátrafüredre, majd autóbusszal Lysá Pol'ana-ba utaztunk. A Bialka-patak hídján átkelve szemerkélő esőben indultunk el a Lengyel Öt-tavi ház felé. A Mickiewicz-vízesések környékén az esőt havaseső, majd nagyobb magasságban havazás váltotta fel. Az Öt-tavi katlanban már összefüggő, kb. 10 cm-es hóréteg fogadott bennünket.

Másnap korán reggel először egy rövid kitérőt tettünk Siklawa-vízeséshez, majd elindultunk a Sima-hágó felé. A kék jelzésű ösvény először a Nagy-tó mellett halad el, majd a Fekete-tó fölé emelkedik. Ahol a jelzett út a Hátsó-tó katlanába befordulva a Zawrat-hágó felé kanyarodik, ott tértünk le róla. A Sima-hágóba vezető ösvény még a vékony hóréteg alatt is jól követhető volt. A hágó közelében kanyargó szerpentin látszott, hogy előttünk is jártak már arra. A hágó déli oldalán az előző nap esett hó már jócskán elolvadt, és a szikrázó napsütésben kimondottan kellemes idő volt. A hágóból a Závori-nyeregbe ereszkedtünk le, majd a Koprova völgybe való további ereszkedés után a Szmrecsini-völgy felé vettük utunkat. Az alsó Szmrecsini-tónál értük el a turistaút végét. A növekvő törpefenyves egészen a tó partjáig ért, így rövid keresgélés után találtuk meg az továbbvezető utat. A Felső-Szmrecsini tavat már jókora jégfolt borította, hiszen egy meglehetősen szűk katlanban fekszik, ahova ritkán süt be a nap. Innen indultunk el felfelé a Chałubiński-kapu felé. A kőtörmelékes lejtőn való haladás nagy óvatosságot igényelt, hogy ne rúgjunk le köveket. Ezt néha a zergék is

megtették helyettünk. A felsőbb részen ismét rátaláltunk a kitaposott ösvényre, ami serpentineket leírva visz fel a hágóba.

A hágó túloldalán letekintve ismét más kép fogadott bennünket. A gerinc északi oldalát és a hágóba felhúzódó kuloárt a magasabb részeken hó borítja. A északi oldalról a hágóba vezető út egy készített ösvény, lépcsőszerűen elrendezett kőtömbökkel, a ráesett hó azonban lényegesen megnehezíti a rajta történő haladást, különösen lefelé. A felső kétszáz méter jó részét emiatt többen négykézláb, vagy éppen fenéken csúszva tettük meg. Szerencsére az a szakasz csak meredek, de nem kitett, így egy esetleges megcsúszás nem jár különösebb veszéllyel. Az alsóbb részeken is még jókora ereszkedés várt ránk, és pont sötétedésre érkeztünk meg a Halas-tavi menedékházba. A bejáratnál az ott vendégeskedő lengyel turisták nagy örömmel fogadtak bennünket. Hamar elfoglaltuk a szobákat, majd betértünk vacsorázni az étterembe. A házban egyetlen hiányossággént említhető, hogy emeletenként csak egy zuhanyozó van, ami szükségszerű sorban álláshoz vezet. Mind a ház felszereltsége, akárcsak a meleg víz és a fűtés azonban kifogástalan volt, a konyha pedig egyenesen kitűnő.

A Halas-tavi ház ebédlőjében jókora panorámatérképen tanulmányozhatjuk a Tátra hegyeit, völgyeit és turistaútjait. Érdekes meglepetés volt látni, hogy a Szmrecsini-tavaktól a Chałubínski-kapuhoz vezető – általunk aznap bejárt – ösvény korábban szintén jelzett turistaút volt. Ugyancsak jelzett út volt egykor a – másnapra tervezett – Vadorzó-hágón átvezető útvonal. Ennek déli oldala ma jelzetlen ösvény. Az északi, Lengyel oldal, bár jelzett út, a Komarnicki kalauz szerint 1-es nehézségű, mivel egy keskeny és kitett párkányon halad.

A ház gondnokának tanácsát kikérve arra jutottunk, hogy a jelenlegi időjárási helyzetben a Vadorzó-hágón való átkelés túl kockázatos lenne. Az északi oldalon a szikla valószínűleg le van fagyva, ami az amúgy is kitett részeken téli felszerelés nélkül számunkra járhatatlanná teszi ezt az utat. Ekkor alkalmas új útvonalat próbáltunk keresni. Sajnos nyilvánvaló elkerülő útvonal nem adódik. A Tengerszem csúcson át vezető ösvény felső szakasza valószínűleg még inkább el van jegesedve ilyenkor. Ezt a sejtésünket másnap este mások megerősítették.

Hosszas töprengés után arra jutottunk, hogy az Opalone-gerincen át vezető turistaúton visszamegyünk az Öt-tavi házhoz, majd innen a már bejárt úton ismét a Sima-hágón kelünk át a főgerinc déli oldalára. Az Opalone-gerincen a reggeli napsütésben csodálatos kilátás nyílik az Öt-tó katlanára. Az Öt-tavi házban reggeliztünk, majd a már ismert úton nekivágtunk a Sima-hágónak. Magunk is meglepve tapasztaltuk, hogy a járt úton mennyivel gyorsabban haladunk. Eredeti elképzelésünk az volt, hogy a főgerinc déli oldalán a Koprova-völgyön Podbanszkóra ereszkedünk le, majd innen a Magisztrálén megyünk el a Poprádi-tóhoz. Előre látható volt, hogy ennek vége sötétbe fog nyúlni, de az utolsó szakaszon már nincsenek nehézségek. Mivel igen jól haladtunk, egy sokszorta szebb útvonal kínálkozott: a Hlinszka-völgy felé vettük az utat, majd a Koprova-hágón átkelve a Menguszfalvi-völgyön ereszkedtünk le. A Koprova-hágóban nincsenek technikai nehézségek, havas időben is könnyedén járható. A Hlinszka-völgy magasabb részein és a hágóban a napsütés

hatására a hó már teljesen elolvadt. A Poprádi-tavi házhoz megérkezve meglepetten tapasztaltuk, hogy csapatunk másik fele, akik a Podbanszkón át vezető hosszabb, ámde kisebb szintemelkedéssel járó utat választották, megelőzött bennünket. Kiderült, hogy az út egy részét – véletlenül egy potya fuvarba botolva – autóval tették meg.

A házban szinte csak magyarok voltak, számos ismerőssel találkoztunk. Másnap, kiadós alvás és bőséges reggeli után a Szimbolikus temetőhöz sétáltunk el, majd a Magisztrálén lefelé indultunk a Csorba-tónál hagyott autóinkhoz.

Bár a túrán az eredetileg tervezett hágók közül a Vadorzó-hágón most nem tudtunk átkelni, beiktattunk helyette egy másik hágót. Az Opalone-gerincről nyíló kilátás pedig bőségesen kárpótolt azért, ami kimaradt. A Vadorzó-hágóhoz egy későbbi túra keretében szeretnénk majd visszatérni.